

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/10/2016
Identifikačné číslo spisu: 5015200729
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200729.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu 1/ E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. a žalobkyne 2/ H. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., obaja zastúpení advokátkou JUDr. Zuzanou Baloghovou, Madačova 7, 034 01 Ružomberok, proti žalovanému Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, Andreja Kmeťa č. 17, Žilina, za účasti pribratých účastníkov konania 1/ Ing. C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., 2/ Ing. J. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Kováčik Legal, s.r.o., so sídlom Radlinského 1729, Dolný Kubín, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: OU-ZA-OVBP2-2015/12968/KRA zo dňa 15.05.2015, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/112/2015-81 zo dňa 15. júna 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/112/2015-81 zo dňa 15. júna 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 21S/112/2015-107 zo dňa 6. októbra 2016 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. d) a e) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného č. OU-ZA-OVBP2-2015/12968/KRA zo dňa 15.05.2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobcom priznal náhradu trov konania v celkovej výške 854,48 Eur.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že jeho úlohou bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu o dodatočnom povolení stavby upravenom v § 88a Stavebného zákona. Z ods. 1 a 2 tohto ustanovenia vyplýva, že dôkazné bremeno preukázať, že ďalšia existencia nepovolenej stavby alebo stavby uskutočnenej v rozpore so stavebným povolením nie je v rozpore s verejnými záujmami spočíva na vlastníčkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona. Vlastník stavby na základe výzvy stavebného

úradu si sám a na vlastné náklady musí zaobstarat' všetky potrebné doklady, t. j. rozhodnutia, stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov štátnej správy a obce. Posúdenie súladu s verejným záujmom vykonáva stavebný úrad ako príslušný prvostupňový orgán štátnej správy. Rozsah požadovaných dokladov nie je taxatívne vymedzený, ale stavebný úrad pri jeho určení vychádza predovšetkým z ust. § 126 Stavebného zákona. Predpokladom úspešnosti stavebníka v konaní o dodatočnom povolení stavby v zmysle citovaného ust. § 88a ods. 1 Stavebného zákona je preukázanie skutočností, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými Stavebným zákonom.

Na základe vykonaného súdneho prieskumu dospel krajský súd k záveru, že žaloba je dôvodná, nakoľko napadnuté druhostupňové rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je možné zistiť, čo odvolací orgán považoval za spoľahlivo zistený stav veci, ako vyhodnotil už vykonané stavebné úpravy, ako aj predloženú projektovú dokumentáciu a na základe akých konkrétnych podkladov rozhodol tak, že prvostupňové rozhodnutie zmenil. V konaní druhostupňového správneho orgánu bol zistený aj závažný procesný nedostatok, keď žalovaný nedoručil žalobcom 1/ a 2/ odborný posudok Ing. L. N., čím im odňal právo uplatniť proti nemu kvalifikované námietky.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie s odôvodnením, že krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O. s. p.). Nesúhlasí s konštatovaním súdu, že z odôvodnenia jeho rozhodnutia nie je možné zistiť, čo odvolací orgán považoval za spoľahlivo zistený stav veci, ani s konštatovaním, že nedoručenie odborného posudku Ing. L. N. žalobcom bolo závažným procesným nedostatkom. Svetlo-technický posudok bol súčasťou odvolania, teda bol predložený až po vydaní prvostupňového rozhodnutia, pričom sami žalobcovia priznávajú, že s ním boli oboznámení. Žalovaný na tento dôkaz ani neprihliadal, keďže mal za to, že na základe ostatných podkladov bolo možné námietku stavebníčky proti nariadeniu odstrániť časť múru jednoznačne a vierohodne vyhodnotiť a o nej rozhodnúť.

Poukázal na skutočnosť, že predmetom odvolacieho konania bolo rozhodnutie stavebného úradu, ktorý dodatočne povolil zmenu stavby - nadstavbu rodinného domu a prístavbu schodiska, avšak súčasne nariadil aj čiastočné odstránenie schodiskového múru, ktorý stavebníci uskutočnili v rozpore so stavebným povolením, vydaným v roku 2003. Stavebný úrad pri nariadení odstránenia časti múru prihliadal iba na námietky žalobcov ako účastníkov konania, ktorí s výškou schodiskového múru zo západnej strany nesúhlasili, pretože im bráni vo výhľade. Hoci stavebný úrad vyhodnotil, že stavba nie je v rozpore s verejnými záujmami ani s územnoplánovacími podkladmi, žiadosti žalobcov vyhovel bez predloženia akýkoľvek dôkazov o opodstatnenosti ich námietky. Žalovaný zistil, že takto uložená podmienka podľa § 88a ods. 4 stavebného zákona pre dokončenie stavby je neopodstatnená a je v rozpore so samotným ustanovením, pretože nariadenie odstránenia časti múru zo západnej strany nie je možné považovať za nariadenú úpravu už zrealizovanej stavby, ale za nariadenie jej odstránenia. Z predložených dokladov ale vyplynulo, že predmetná stavba neodporuje verejným záujmom a preto nariadenie jej odstránenia (časti schodiskového múru) iba na základe žiadosti účastníkov konania, ktorí ako dôvod uviedli zachovanie výhľadu a neznižovanie hodnoty ich domu považoval žalovaný za neopodstatnené a žiadnym dôkazom nepreukázané; žalovaný preto odvolaniu stavebníkov v tejto časti vyhovel.

Schodiskový múr tvorí zo statického a konštrukčného riešenia neoddeliteľnú súčasť pristavanej terasy a garáže. Stavebníci uskutočnili výšku schodiskového múru zo západnej strany do úrovne +5,345 m od úrovne podlahy garáže ($\pm 0,000$), čím neporušili žiadnu podmienku riadneho stavebného povolenia, pretože výška múru nebola stanovená, čo potvrdil aj stavebný úrad v závere svojho odôvodnenia. Žalovaný mal v odvolacom konaní za preukázané, že odstupovú vzdialenosť posudzovaného schodiskového múru a rodinného domu žalobcov je dostatočná (5,553 m), aby nedošlo k zatienu ich obytnej kuchyne. Vychádzal z podkladov, ktoré boli postačujúce pre riadne zistenie skutkového stavu. Nemôže súhlasiť s odôvodnením rozsudku krajského súdu o nepreskúmateľnosti jeho rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, keď navyše z neho nie je zrejmé, aké ďalšie skutkové dôvody by mal v novom

konaní doplniť. Má za to, že dôvodom pre zrušenie jeho rozhodnutia mala byť iba taká vada, ktorá mohla mať vplyv na vecnú správnosť a zákonnosť rozhodnutia. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne a predmetné rozhodnutie žalovaného potvrdí.

Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedli, že majú za to, že odvolacie dôvody uvádzané žalovaným nie sú dané. Súhlasia so záverom krajského súdu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného, nakoľko z neho nie je zrejmé, prečo zmenil prvostupňové rozhodnutie, čo nevedel vysvetliť ani na pojednávaní. Nie je pravdou, že žalobcovia boli oboznámení so svetlo-technickým posudkom Ing. N., oboznámili sa s ním až pri nahliadnutí do spisu počas súdneho konania. Na zmenu prvostupňového rozhodnutia neexistoval žiadny zákonný dôvod, išlo o svojvôľu v konaní druhostupňového správneho orgánu. Na preukázanie tvrdenia, že stavba je v rozpore s verejným záujmom pripojili k odvolaniu záväzné stanovisko mesta Ružomberok k projektovej dokumentácii a stanovisko odborného konzultanta k odbornému posudku. Žiadajú, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil a priznal žalobcom náhradu trov odvolacieho konania podľa pripojeného vyčíslenia v celkovej výške 151,58 €.

K odvolaniu sa vyjadril aj pribratý účastník konania Ing. J. J., ktorý uviedol, že sa stotožňuje s dôvodmi odvolania. Má za to, že žalovaný spoľahlivo zistil skutkový stav veci a vo veci správne rozhodol, keďže skutočnosť, že výstavbou oporného múru nedochádza k zatienu rodinného domu žalobcov bola potvrdená v odvolacom konaní svetlo-technickým posudkom Ing. L. N.. Nedoručenie tohto posudku žalobcom bolo jedným z dôvodov na zrušenie rozhodnutia žalovaného krajským súdom, avšak tento posudok bol súčasťou odvolania zúčastnených osôb proti rozhodnutiu Mesta Ružomberok a majú za to, že bol žalovaným zasielaný žalobcom spolu s výzvou na vyjadrenie k odvolaniu. Navyše, žalobcom nič nebránilo, aby sa s ním oboznámili nahliadnutím do spisu žalovaného, takže mali možnosť uplatniť kvalifikované námietky v odvolacom konaní. Okrem toho takúto námietku žalobcovia neuplatnili v žalobe, preto sa súd touto skutočnosťou nemal dôvod zaoberať. Navrhol preto, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. decembra 2017 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania v predmetnej veci bolo rozhodnutie krajského súdu, ktorým tento podľa § 250j ods. 2 písm. d) a e) O.s.p., teda z dôvodu nepreskúmateľnosti a vady v konaní žalovaného, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal odvolacie dôvody žalovaného najmä z toho pohľadu, či boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis, odvolací súd zistil, že Mesto Ružomberok ako príslušný stavebný úrad podľa § 117 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov vydal dňa 29.02.2012 oznámenie o začatí konania podľa § 88 ods. 1 písm. b) a § 88a stavebného zákona o odstránení, resp. o dodatočnom povolení stavby „Nadstavba podkrovia a prístavba schodiska k rodinnému domu rod. J.“, realizovanej v rozpore so stavebným povolením. Konanie na prvostupňovom správnom orgáne bolo ukončené vydaním rozhodnutia č. j. OSS-360/1083/2015-TXI-BA zo dňa 02.01.2015, ktorým Mesto Ružomberok vydalo podľa § 88a ods. 4 stavebného zákona dodatočné povolenie predmetnej stavby pre pribratých účastníkov ako stavebníkov a na dokončenie stavby určilo podmienky, z ktorých pre toto konanie je relevantná podmienka uvedená pod bodom 1. - stavebný úrad nariaďuje stavebníkom odstránenie časti múru zo západnej strany pri schodoch č. 1.11 podľa výkresu č. 3, vyhotoveného z HLX betónových tvaroviek, ktorý je zrealizovaný do výšky +5,345 m, t. j. cez 2 nadzemné podlažia na úroveň +2,831 m

v lehote podľa podmienky, uvedenej v bode 3 rozhodnutia. Dôvodom určenia tejto podmienky boli námietky žalobcov ako vlastníkov susednej stavby, že múr im zatieňuje výhľad a znehodnocuje hodnotu ich domu. Stavebný úrad pri určení tejto podmienky uviedol, že nepovolenou zmenou stavby pred dokončením došlo k porušeniu ustanovenia § 6 ods. 3 vyhlášky č. 532/2002 Z. z., preto bolo potrebné nariadiť úpravu už zrealizovanej stavby odstránením časti múru ako bolo uvedené vyššie.

Proti tomuto rozhodnutiu v časti určenej podmienky pod bodom 1. podala stavebníčka Ing. C. J. odvolanie z dôvodu nesprávnych podmienok dokončenia stavby, ktoré určil stavebný úrad. Poukázala na ustanovenie § 6 ods. 5 vyhlášky č. 532/2002 Z. z., z ktorého vyplýva, že nemusia byť vždy dodržané odstupy stavieb, pokiaľ výpočty a merania preukážu splnenie požiadaviek na vzájomné odstupy podľa § 6 ods. 1 vyhlášky. K odvolaniu pripojila odborný posudok Ing. L. N., potvrdzujúci, že realizovaná výstavba neovplyvní svetelnosť rodinného domu vo vlastníctve žalobcov tak, aby došlo k porušeniu technickej normy.

O odvolaní rozhodol žalovaný preskúmaným rozhodnutím č. OU-ZA-OVBP2-2015/012968/KRA zo dňa 15.05.2015 tak, že rozhodnutie Mesta Ružomberok zmenil tak, že vo výrokovej časti rozhodnutia, v ktorej stavebný úrad uviedol podmienky pre dokončenie stavby, vypustil podmienku uvedenú v bode č. 1 - nariadenie odstrániť časť múru zo západnej strany ako bolo uvedené vyššie. V dôvodoch rozhodnutia na odôvodnenie tejto zmeny po citácii relevantných ustanovení § 88a ods. 1, 2, 4 a 7 stavebného zákona o. i. uviedol, že zdôvodnenie nariadenia odstránenia časti stavby odvolaním sa iba na nedodržanie § 6 ods. 3 vyhlášky č. 532/2002 Z. z., ktorý stanovuje veľkosť voľného priestoru medzi domami, vyhodnotil vzhľadom na vzájomné už jestvujúce umiestnenie oboch rodinných domov, ich stavebnotechnické a architektonické riešenie, orientáciu obytných miestností k svetovým stranám a pod. ako nedostatočné, bez preukázania opodstatnenosti takto nariadenej úpravy stavby. Ustanovenie § 6 ods. 5 vyhlášky č. 532/2002 Z. z. pripúšťa aj iné podmienky pre umiestnenie stavieb a ich vzájomné odstupy, podľa ktorých možno stavbu umiestniť aj v inej vzdialenosti od susedného RD ako 7 m. Ďalej uviedol, že „Stavebný úrad v tomto prípade posudzoval stavbu uskutočnenú v rozpore s vydaným stavebným povolením, t. j. nepovolenú zmenu stavby, pozostávajúcu z rozšírenia pôvodne povolenej prístavby vonkajšieho schodiska a spevnenej plochy, určenej na parkovanie o prístavbu garáže, prestrešenej pochôdznou strechou nad novovzniknutou garážou a múru, situovaného západne popri vonkajšom schodisku na terasu na 2. N.P., zrealizovanom do výšky +5,345 m. Podľa pôvodného navrhovaného riešenia bol vzájomný odstup RD E. od prístavby vnútorného schodiska RD J. cca 8,5 m, avšak postavením múru popri vonkajšom schodisku v rozpore s vydaným stavebným povolením sa táto vzdialenosť skrátila na 5,55 m, s ktorou manželka E. ako vlastníčka susedného RD nesúhlasila z dôvodu, že ich kuchyňa na II. N.P. bude zatienená, nebudú mať výhľad a ich dom stratí hodnotu. Nariadením odstránenia časti múru Stavebný úrad postupoval v rozpore s ustanovením § 32 Správneho poriadku, pretože sa sústredil iba na námietky účastníka konania bez toho, aby toto tvrdenie o nedostatočnej vzájomnej vzdialenosti oboch stavieb vyhodnotil v zmysle vyššie uvedených požiadaviek § 6 vyhlášky č. 532/2002 a odstránenie časti múru nariadil bez dôkazov, či skutočne dôjde k zhoršeniu požiadaviek na denné osvetlenie a preslnenie susednej stavby RD manželov E.. Nariadenie čiastočného odstránenia múru predstavuje technicky a finančne náročný zásah do už uskutočnenej stavebnej konštrukcie - odstránenie železobetónového muriva v dĺžke cca 7 m x výške 2,50 m - s čím stavebníci nesúhlasili a sami predložili v odvolaní dôkaz o neopodstatnenosti takto uloženého nariadenia predložením svetlotechnického posudku, ktorým preukázali, že požiadavke vlastníkov susedného rodinného domu nebolo opodstatnené vyhovieť, pretože už uskutočnenou stavbou schodiskového múru do výšky 5,345 m nedôjde k zatieneniu miestnosti kuchyne na II. N.P. ani k zníženiu pohody bývania. Odvolací orgán posúdením všetkých predložených podkladov zistil, že už uskutočnený múr do výšky +5,345 m v porovnaní so vzdialenosťou RD E. od neho, ktorá je 5,55 m, logicky nemôže zhoršiť svetlotechnické podmienky v obytnej kuchyni na II. N.P. namietateľov, pretože tento odstup je väčší ako výška posudzovaného múru schodiska, a teda k tieneniu obytnej miestnosti - kuchyne na II. N.P. - dôjsť nemôže, čo preukázal aj stavebníkmi predložením „Odborný posudok posúdenia hygienických a fyzikálnotechnických požiadaviek na preslnenie bytu v rodinnom dome manželov E. na parc. č. KN C 2948 v k. ú. K.“. Žalovaný v závere svojho rozhodnutia konštatoval, že stavebný úrad rozhodol vecne správne o dodatočnom povolení predmetnej stavby podľa § 88a ods. 4 stavebného zákona, pretože už

uskutočnená nepovolená zmena stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami, ale odstránenie časti muriva schodiska bolo nariadené bez dostatočne zisteného skutkového stavu veci a bez relevantných dôkazov o jej opodstatnenosti.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že dôvody, pre ktoré krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného, neboli dané. Záver krajského súdu, že v konaní žalovaného bol zistený závažný procesný nedostatok, keď žalovaný nedoručil žalobcom odborný posudok Ing. L. N., čím im odňal právo uplatniť kvalifikované námietky voči posudku, vyvracia obsah administratívneho spisu. Je v ňom založené vyjadrenie žalobcu v 1. rade k odvolaniu Ing. J. (č. l. 62) voči rozhodnutiu Mesta Ružomberok, v ktorom okrem iného reaguje na tento posudok s tým, že sa netýka ustanovenia § 6 ods. 3 vyhlášky, ktorý je podstatný pri posudzovaní situácie; je teda zrejmé, že posudok mal v tom čase k dispozícii. Navyše žalobcovia túto skutočnosť v žalobe ani nenamietali, pričom súd preskúmava postup a rozhodnutie žalovaného iba v medziach žaloby (§ 250j ods. 1 a 3 O.s.p.).

Odvolací súd nesúhlasí ani so záverom krajského súdu, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil svoj záver, že prvostupňový správny orgán rozhodol vo veci z hľadiska jeho vecnej správnosti v rozpore s predloženými podkladmi, čo bolo dôvodom pre zmenu výrokovej časti napadnutého rozhodnutia v odvolacom konaní.

Pretože odvolací súd nezistil ani iný zákonný dôvod, pre ktorý by malo byť rozhodnutie žalovaného zrušené, dospel k záveru, že žalovaný rozhodol v súlade so zákonom, keď rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu v napadnutej časti zmenil. Preto v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline zmenil tak, že žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. s poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p., tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobcovia nemali v konaní úspech, žalovanému zákon priznanie trov konania neumožňuje a príbratí účastníci konania si náhradu trov neuplatnili.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.